

บันทึก

เรื่อง การโอนทรัพย์สินของบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด
ให้แก่องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

ตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ สร.๒๕๕๐/๑๐๕๑ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายว่า

(๑) เมื่อบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด เสร็จสิ้นการชำระบัญชีแล้วและผู้ถือหุ้นจะต้องโอนทรัพย์สินให้แก่องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หุ้นส่วนของราชการและรัฐวิสาหกิจบางแห่งซึ่งผู้ถือหุ้นแจ้งว่า มิได้ใช้เงินของทางราชการแต่ใช้เงินสวัสดิการของหน่วยงานนั้นๆ จะต้องโอนในองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ ประการใด

(๒) บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด อยู่ในข่ายที่ต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๑ เกี่ยวกับการถือหุ้นและการควบคุมการบริหารงานของบริษัทรัฐวิสาหกิจดังความแจ้งอยู่แล้วนั้น หรือไม่

โดยที่พิจารณาว่า มาตรา ๓๘^๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นบทบัญญัติบังคับให้ส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด มอบทรัพย์สินให้แก่ อ.ส.ม.ท. ภายใน ๗ วันนับแต่ได้รับมอบทรัพย์สินจากการชำระบัญชีของบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด จึงเป็นบทบัญญัติที่บังคับส่วนราชการโดยมิได้กล่าวถึงว่าเงินของส่วนราชการนั้นๆ จะเป็นเงินประเภทใด

คำว่า "ส่วนราชการ"ตามมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ หมายถึงกระทรวงทบวงกรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ไม่รวมตลอดถึงรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

^๑ มาตรา ๓๘ ให้ส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ดำเนินการมอบทรัพย์สินที่ได้รับคืนตามรายงานการชำระบัญชีบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ให้แก่ อ.ส.ม.ท. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับคืน

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"ส่วนราชการ" หมายความว่า กระทรวงทบวงกรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ไม่รวมตลอดถึงรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

การที่จะทราบได้ว่า ผู้ถือหุ้นในบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด เป็นผู้ใดบ้าง มีความจำเป็นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเอกสารที่จะอ้างอิงได้ โดยที่บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด เป็นบริษัทจำกัด ซึ่งก่อตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บริษัทจึงมีหน้าที่ต้องส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนกระทรวงพาณิชย์^๓ เมื่อได้ตรวจสอบเอกสารดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า ในบริษัทนี้มีผู้ถือหุ้น ๑๑ ราย แต่มีการระบุชื่อซ้ำกันหลายครั้งอยู่ ๒ ราย คือ กระทรวงการคลัง และกรมประชาสัมพันธ์ ฉะนั้น ผู้ถือหุ้นในบริษัทนี้จึงมี ๗ ราย คือ กระทรวงการคลัง กรมประชาสัมพันธ์ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกรมตำรวจ ตามรายชื่อที่ปรากฏนี้ ให้เป็นหน้าที่ของกรรมการที่จะส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ที่ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ทั้งหมดในเวลาประชุม และรายชื่อผู้ที่ขาดจากเป็นผู้ถือหุ้นจำเดิมแต่วันประชุมสามัญครั้งที่แล้วมานั้น ไปยังนายทะเบียนอย่างน้อยปีละครั้ง และมีให้ชักกว่าวันที่สิบสี่นับแต่การประชุมสามัญ บัญชีรายชื่อนี้ให้มีรายการบรรดาที่ระบุไว้ในมาตราก่อนนั้นทุกประการ จึงเห็นได้ว่า ผู้ถือหุ้นเป็นส่วนราชการทั้งสิ้น แต่มีรายชื่อถือหุ้นอยู่สองราย คือ กระทรวงการคลัง มีข้อความในวงเล็บว่า “(โรงงานยาสูบ)” กับกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีข้อความว่า “(โรงงานสุราบางยี่ขัน)”

ในการพิจารณาปัญหานี้ ถ้าจะพิจารณาเฉพาะข้อความในมาตรา ๓๘^๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ แต่เพียงมาตราเดียวแล้ว ก็อาจจะเข้าใจไปได้ว่า บรรดาผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นส่วนราชการทั้งหลายต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๓๘ คือ จำต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ได้จากการชำระบัญชีบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ให้แก่ อ.ส.ม.ท. แต่เนื่องจากการออกพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ นี้ได้อาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งมีมาตรา ๓^๕ บัญญัติความไว้ชัดว่า การจัดตั้งองค์การนั้นจะต้องกระทำโดย อาศัยเงินทุนจากงบประมาณแผ่นดิน ฉะนั้น การตราพระราชบัญญัติโดยเกินขอบข่ายที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ย่อมจะกระทำมิได้ปัญหาที่จะต้องพิจารณาจึงเหลืออยู่ในข้อที่ว่า บรรดาเงินทุนที่ส่วนราชการต่างๆ นำไปซื้อหุ้นในบริษัท ไทยโทรทัศน์จำกัด นั้น เป็นเงินจากงบประมาณแผ่นดินหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย

^๓ มาตรา ๑๑๓๙ สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นเริ่มแต่วันจดทะเบียนบริษัทนั้น ให้รักษาไว้ ณ สำนักงานของบริษัทแห่งที่ได้บอกทะเบียนไว้ สมุดทะเบียนนี้ให้เปิดให้แก่ผู้ถือหุ้นทั้งหลายดูได้ในระหว่างเวลาทำการโดยไม่เรียกค่าธรรมเนียมอย่างหนึ่งอย่างใด แต่กรรมการจะจำกัดเวลาลงไว้อย่างไรพอสมควรก็ได้หากไม่น้อยกว่าวันละสองชั่วโมง

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

^๕ มาตรา ๓ เมื่อรัฐบาลเห็นเป็นการสมควรจะจัดตั้งองค์การ เพื่อดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์หรือเพื่อประโยชน์ในการเศรษฐกิจ หรือช่วยเหลือในการครองชีพ หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยใช้เงินทุนจากงบประมาณแผ่นดินก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง โรงงานสุราบางยี่ขัน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย แล้ว มีความเห็นว่า

(ก) สำหรับปัญหาข้อหนึ่ง ปรากฏชัดว่าเงินที่นำมาชำระค่าหุ้นบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด มีทั้งที่เป็นเงินของส่วนราชการ ซึ่งได้แก่กรณีของโรงงานยาสูบ (กระทรวงการคลัง) และโรงงานสุราบางยี่ขัน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) กล่าวคือ โรงงานยาสูบ (กระทรวงการคลัง) ได้นำเงินทุนหมุนเวียนที่กระทรวงการคลังกำหนดให้มาชำระค่าหุ้นบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด และนิติกรรมต่างๆ ของโรงงานยาสูบที่ได้กระทำมา ก็กระทำในนามของกระทรวงการคลังทั้งสิ้น กับทั้งโรงงานยาสูบนี้ก็มิได้เป็นนิติบุคคลอีกด้วย สำหรับกรณีโรงงานสุราบางยี่ขัน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) ก็ได้รับเงินทุนหมุนเวียนมาจากกระทรวงการคลัง เช่นเดียวกัน ดังนั้นดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินทุนหมุนเวียนจึงเป็นของกระทรวงการคลังด้วย แต่นอกจากส่วนราชการดังกล่าวแล้วนี้ ยังมีส่วนราชการอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นชี้แจงว่าเงินที่นำไปชำระค่าหุ้นบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด มิใช่เป็นเงินจากงบประมาณแผ่นดินแต่เป็นเงินสวัสดิการซึ่งได้รับมาจากการเก็บสะสมจากข้าราชการและเงินที่มีผู้บริจาคกับทั้งไม่สามารถแยกออกได้ว่าเงินที่นำไปชำระค่าหุ้นบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด เป็นเงินที่เก็บสะสมไว้หรือเป็นเงินที่ได้รับจากการบริจาค ส่วนราชการประเภทหลังนี้คือ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกรมตำรวจ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) มีความเห็นว่าเงินสวัสดิการนั้นมิใช่เงินงบประมาณ ฉะนั้น ถ้าปรากฏหลักฐานเป็นที่แน่ชัดตามคำชี้แจงดังกล่าวแล้ว ผู้ถือหุ้นทั้ง ๔ ราย คือ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกรมตำรวจ ก็ไม่อยู่ในข่ายบังคับของมาตรา ๓๘^๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ ส่วนผู้ถือหุ้นรายอื่นซึ่งใช้เงินจากงบประมาณแผ่นดิน เห็นว่า อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว คือ จะต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ได้จากการชำระบัญชีบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ให้แก่ อ.ส.ม.ท.

(ข) สำหรับปัญหาข้อสอง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๑ ซึ่งให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ โอนหุ้นที่มีอยู่ในรัฐวิสาหกิจให้กับกระทรวงการคลัง นั้น เป็นมติที่ออกมาหลังจากที่บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ได้เลิกกิจการไปแล้วและมติดังกล่าวนี้นี้มิได้กล่าวถึงเงินของส่วนราชการที่มีใช้ "เงินประมาณ" ไว้ด้วย กรณีนี้จึงไม่อยู่ในข่ายบังคับของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

(ลงชื่อ) ออมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๒๑